

her foreslaas for Præsterne, thi jeg tror, at det har vist sig, at det er til Skade baade for Skolerne og for Skolelærerne, at man for 20 Aarsiden har foretrukket en ganske anden Valgmaade. Jeg stemmer altsaa med Fornøielse for Forslaget, og har kun et Par ganske smaa Hensstillinger at gjøre til den meget ærede Minister. — Den første af disse gjælder Bestemmelsen om Valgretten i § 3. Der er der forbeholdt Enker Valgret lige med de i selvstændig Stilling værende Mænd. Den ærede Minister, der jo selv har siddet her i Thinget, vil vistnok huske, at omtrent Halvdelen af Thingets Medlemmer forrige Gang stemte for, at den samme Ret skulde tilkomme enhver uberygget Kvinde i en lignende selvstændig Stilling, og uagtet det er sjældent, at f. Ex. en Bondegaard eies af en ugift Kvinde, og at hun altsaa er Representant for en Husstand, har man dog Exempler derpaa; en Kvinde kan jo ogsaa drive en Fabrik, og hun kan i det Hele meget godt forestaa en Husstand, uden nogenfinde at have været gift, og da det her gjælder om at finde Husstandens Representanter, finder jeg det billigt, at man ikke gjør Forskjel mellem gifte og ugifte Kvinder. — Den anden Hensstilling, jeg vil gjøre, angaar et Punkt i Lovforslaget, som jeg veed er Gjenstand for megen Bekymring i selve Præstestanden; det er Valgprædiken. Jeg erkjender naturligvis, at Valgprædiken er uadskilligt fra dette System; der maa gives Menigheden Leilighed til at gjøre sig bekendt med de tre Ansøgere. Det kan ikke nytte, at man kun sender den Ansøgningerne; men det er billigt og naturligt, at den faar disse Mænd at se, faar et personligt Indtryk af dem, hører deres Maade at forkynde Ordet paa, saaledes, at den kan skønne, hvis Maade at tale og udtrykke sig paa der er mest tiltalende for den; men man kunde dog maaſte begrænſe denne Valgprædiken i nogle Henseender, som vilde gjøre den mindre betænkelig for dem, der nære Frygt og Bekymring for den, og det gjælder, tror jeg, om en meget stor Del af de nuværende Præster. Man kunde f. Ex. lade det komme an paa Ansøgerne selv, om de vilde holde denne Prædiken. Naar en Mand veed, at han er bekendt i en Menighed, fordi han har været Kapellan der eller i Nærheden, er det ikke nødvendigt, at han træder op og holder Prædiken for Menigheden. Dernæst kunde man indrette Valgprædiken saaledes, at det mere blev Udlægning af et Bibelfted, at man opgav Prædikens Form og kun forlangte en Udtalelse over og Udlægning af et Bibelfted. Derved tror jeg ogsaa, at det vilde tabe Noget af det Ansødelige i Fleres Øine. Endelig ser jeg ingen Nødvendighed for, at de alle Tre skulle tale over den samme Text. Hvorfor kan man ikke ligesaa godt som ved alle andre Konkurrencer lade dem trække Lod om tre Texter? Derved bliver Valghandlingen dog noget mere tiltalende for dem, der skulle høre paa den, end naar de skulle høre Tre tale om det selv samme, og der

er ingen Grund til ikke at give dem forskjellige Texter, thi der skal jo ikke afgives en kritisk Dom over Prædikens Bygning — det vil i Reglen ikke blive Tilfældet, det vilde de Færreste være i Stand til — men det gjælder om at faae et personligt Indtryk, at faae at vide, hvorledes denne Mand taler, hvorledes hele hans Person, hans Stemme, hans Mimik osv. ere, for derefter at skønne, hvorvidt man synes om ham. Det er et saadant mere almindeligt Indtryk, der skal have, og det kan ligesaa godt faas ved, at de hver tale over en forskjellig Text, som ved, at de tale over den samme Text. Naturligvis indrømmer jeg nu som altid, at det Billede, man kan danne sig af Præsten efter en saadan enkelt Tale, paa ingen Maade er at stole paa, men at man meget let kan tage feil, det maa man være forberedt paa, men det er nødvendigt, at Menigheden lærer Ansøgerne at kjende, før den skrider til Valget, og derfor skal jeg for mit Vedkommende ikke have Noget imod, at Bestemmelsen bliver staaende i Løven. Jeg tror, at den aldeles nødvendig hører med til Systemet, og skal stemme for den, ogsaa som den staa, men jeg henstiller, om den dog ikke bør modificeres paa den Maade, som jeg nu her har forsøgt at fremsætte, eller paa en lignende.

Johansen: Man maa jo antage, at det er den høitagtede Kultusministers oprigtige Mening og Hensigt med det foreliggende Lovforslag at give Menighederne en Deltagelse i Valget af deres Præster. Hvorvidt nu ærede Medlemmer ville kunne stemme for Lovforslaget, som det foreligger, i den Tanke, at denne Hensigt derved vil naas, maa jo bero paa Enhvers individuelle Opfattelse. For mig staaer det saaledes, at der ikke vil naas Synderligt ved, at Lovforslaget faar Lovskraft i den Skikkelse, hvori det foreligger, og jeg har derfor tilladt mig at bede om Ordet i den Tro, at det vil være den ærede Ministers Bestræbelse at tage Hensyn til de Udtalelser, der falde, for saa vidt det er ham muligt. Jeg vil da tillade mig at fremsætte et Par Bemærkninger, som ikke allerede ere nævnte, og som maaſte ogsaa det Udvalg, der er nedsat i en bestemt Sag, og til hvilket jeg antager, at denne Sag vil blive henvist, vil tage Hensyn til. Naar jeg har udtalt, at jeg ikke tror, at den tilføjede Hensigt vil blive opnaaet, er min væsentligste Grund den, at den Indflydelse, Menigheden derved vil faae, er saa godt som ingen, fordi det Antal Ansøgere, som den efter Lovforslaget skal have at vælge imellem, er saa ringe i Forhold til det Antal Ansøgninger, der maa antages at indkomme, naar et Embede er ledigt. Dette er jo allerede antydet af et andet æret Medlem. Nu er det vel meget vanskeligt paa dette Punkt at opstille Regler, som kunne fyldestgjøre Hensigten med Forslaget, det indrømmer jeg. Jeg skal imidlertid tillade mig at udtale, hvorledes jeg tror, at Hensigten langt bedre